

Analýza – územní
systémy ekologické
stability

Rekapitulace Vašeho dotazu

Váš dotaz míří na územní systém ekologické stability (dále „ÚSES“) podle § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Ptáte se, jakou roli má v přípravě ÚSES autorizovaný projektant, a jestli se na přípravě ÚSES mohou podílet architekti s tzv. všeobecnou autorizací.

Naše doporučení

Tvorba ÚSES se rozděluje do dvou fází. Zaprvé je to vymezení území, které bude pro ÚSES určeno v územně plánovací dokumentaci, za druhé je to samotná realizace ÚSES. Odborná garance má být v první fázi zajištěna zapojením vícero orgánů, zejména orgánu ochrany přírody. V druhé fázi je odbornost zajištěna projektantem ÚSES autorizovaným Českou komorou architektů.

Podrobný právní rozbor najdete na straně 3 tohoto dokumentu.

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály. Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály, na které dále v textu odkazujeme:

Manuál [Územní plány obcí](#)

Dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/uzemni-plan-y-obci>

Podrobný právní rozbor

Co je to ÚSES a jakou má právní formu?

Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále „ZOPK“), je územní systém ekologické stability krajiny vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. § 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb. (dále „vyhláška MŽP“) stanovuje, že ÚSES je složen z biocenter a biokoridorů. Rozlišují se ÚSES celostátního, regionálního a místního významu. Dále popisujeme tvorbu ÚSES místního významu, která má dvě fáze.

1. Vymezení

První fáze podle § 4 odst. 1 ZOPK zahrnuje nejdříve přípravu podkladů pro vymezení ÚSES. Podílí se na něm **orgány územního plánování** (to bývá stavební úřad nadřazené obce s rozšířenou působností), **orgány ochrany přírody, vodohospodářské orgány, orgán ochrany zemědělského půdního fondu a orgán státní správy lesů**. Podklady pro ÚSES jsou podle § 5 odst. 1 vyhlášky MŽP vydávány orgánem územního plánování. Závaznou formu nabydou, když se stanou součástí územně plánovací dokumentace, tedy územního plánu obce, a na vyšších úrovních zásad územního rozvoje kraje a politiky územního rozvoje. Územní plán obce a zásady územního rozvoje vydává zastupitelstvo obce, respektive kraje formou opatření obecné povahy podle § 171 až 174 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Plán území, které bude do územně plánovací dokumentace zaneseno jako ÚSES, vymezují při tvorbě podkladů **úředníci jednotlivých dotčených úřadů**. Požadavky odborné způsobilosti těchto úředníků jsou dány právními předpisy, a **nemusí zahrnovat speciální autorizaci pro ÚSES**. Na druhou stranu skutečnost, že na přípravě podkladů pro vymezení ÚSES se podílí orgány ochrany přírody, by měla zajistit potřebnou odbornou úroveň. Že tomu tak v praxi mnohdy není, je bohužel realita a bez změny legislativy s tím nelze nic dělat.

Pokud ale nesouhlasíte s konkrétním návrhem plánu ekologické stability, je možné se proti němu bránit skrze územně plánovací dokumentaci, jehož je součástí. Pokud je tvorba zásad územního rozvoje nebo územního plánu teprve v procesu, můžete se do procesu zapojit podáním námitek nebo připomínek. Námitky podle § 52 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon (dále „stavební zákon“), může podat pouze vlastník dotčených pozemků a zástupce veřejnosti (osoba, kterou zmocní nejméně jedna desetina občanů obce s méně než 2000 obyvateli nebo nejméně 200 občanů příslušné obce, kteří uplatňují věcně shodnou připomínku). O námitkách musí být následně rozhodnuto. Připomínky může podat kdokoliv, k těm se však může pouze přihlížet a nemusí být o nich rozhodnuto.

Pokud již byl územní plán schválen, za určitých podmínek lze proti němu podat žalobu na zrušení celého územního plánu či jeho části podle § 101a a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Také existuje možnost požádat o změnu územního plánu, protože vymezení ÚSES je jeho součástí. ovšem Na tuto změnu ovšem není právní nárok a záleží tak pouze na vůli zastupitelstva zda k ní dojde.

2. Vytváření, realizace

Druhá fáze, vytváření území, spočívá v realizaci biocenter a biokoridorů v místech vymezených územně plánovací dokumentací jako ÚSES. Prvky ÚSES jsou realizovány na základě projektů, vytvořených **architekty autorizovanými pro tvorbu ÚSES** (§ 4 odst. 3 vyhlášky MŽP). Tyto projekty pak podle § 5 odst. 1 vyhlášky MŽP musí schválit stavební úřad.

Kdo je autorizovaný projektant ÚSES?

Autorizovaný projektant ÚSES je architektem, který je Českou komorou architektů (dále „ČKA“) autorizován pro zpracování projektů ÚSES. K udělení autorizací je ČKA pověřena dle § 4 zákona č. 360/1992 Sb. ČKA je dle § 6 tohoto zákona pověřena i udělováním dílčích autorizací, jakou je mimo jiné autorizace projektanta ÚSES. Předpoklady pro jednotlivé autorizace upravuje Autorizační řád ČKA, vydaný v roce 2017.¹ Základním předpokladem je potřebné vzdělání na vysoké škole v oboru, který byl akreditován Akreditační komisí. Náležitosti vzdělání pro autorizaci projektanta ÚSES jsou stanoveny v § 6 Autorizačního řádu. Jsou podobné, jako pro autorizaci krajinářského architekta. Uchazeč o autorizaci je povinen absolvovat alespoň tříletou praxi pod dohledem, splnit zkoušky odborné způsobilosti a složit slib.

Na závěr je třeba říci, že téma vymezení a realizace ÚSES je velmi specifické. Proto odkazujeme také na článek, který by Vám mohl pomoci: ŠABACKÁ, Jana: ÚSES, jeho právní postavení a role z pohledu realizovatelnosti v praxi. In: Fórum ochrany přírody. Dostupné z: <http://www.forumochranyprirody.cz/uses-jeho-pravni-postaveni-role-z-pohledu-realizovatelnosti-v-praxi>

Zpracováno ke dni 12. 2. 2020

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků. Podrobnější informace o tom, jak poradna funguje, si můžete přečíst [ZDE](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#).
Děkujeme.

---

¹ Autorizační řád je dostupný na webových stránkách ČKA zde: <https://www.cka.cz/cs/pro-architektu/legislativa/pravni-predpisy/vnitri-rady-cka>

Další tipy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává právní manuály k oblastem, na které se často ptáte. Mohlo by Vás zajímat také

Manuál [Zapojte se do povolení stavby nebo záměru](https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/zapojte-se-do-povolovani-stavby-nebo-zameru) dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/zapojte-se-do-povolovani-stavby-nebo-zameru>

Nabízíme Vám

Naším cílem je podporovat lidi, kteří se aktivně zajímají o dění kolem sebe – Občany 2.0. Nabízíme jim proto služby nad rámec bezplatného právního poradenství. Z Vašeho dotazu jsme nabyli dojmu, že právě Vy do kategorie Občan 2.0 patříte, neboť se aktivně zajímáte o dění ve svém okolí a informujete o něm ostatní občany.

[Staňte se proto i Vy Občanem 2.0](#) a připojte se tak ke stovkám Občanů 2.0 z celé České republiky, kteří se různým způsobem a podle svých možností zapojují do veřejného života.